

Llicenciatura en Ciències religioses

Història del text bíblic i crítica textual

- **Titulació:** Llicenciatura en Ciències Religioses (virtual)
- **Modalitat:** Iscreb Virtual
- **Semestre:** 2n | **ECTS:** 5
- **Àrea:** Bíblia | **Període lectiu:** 2n semestre
- **Professorat:** [Dr. Joan Ramon Marín i Torner](#) | **Llengua:**

Justificació

L'assignatura aborda el tema de la crítica textual des de la vessant teòrica i pràctica. A ningú no se li escapa que, a vegades, llegint diferents Bibles ens trobem amb traduccions més o menys diferents. Més enllà del problema de la perícia del traductor, ens ve la pregunta al cap: «I el text original, què diu?» I llavors encara ens ve una altra pregunta al cap: «Però, el text original, quin és, quan el que es conserva del text bíblic són manuscrits» ?

La crítica textual té dues finalitats: (1) posar en evidència la història del text bíblic; (2) restaurar el text bíblic quan està corromput, amb l'ús de tècniques adequades.

Requisits i orientacions prèvies

Caldria un mínim coneixement de llengües bíbliques: hebreu i grec. De totes maneres, la pràctica de la crítica textual ens servirà també per introduir algunes petites nocions de vocabulari i de gramàtica.

Competències i Objectius

(1) Formular criteris generals i específics en relació a temàtiques concretes de l'àmbit de Bíblia. *És a dir, entendre quin és el valor de la crítica textual i de les traduccions antigues (i modernes) de la Bíblia.*

(2) Conèixer els mètodes i recursos d'investigació, aplicar-los a l'àmbit bíblic amb un nivell òptim de coneixement i ús de les llengües bíbliques. *És a dir, conèixer les eines necessàries per investigar un text bíblic.*

(3) Tenir competència en les tècniques d'investigació independent i ser capaç d'interpretar-les. *És a dir, saber treballar sobre un text concret.*

Conèixer les fonts que s'usen en l'estudi del text bíblic (manuscrits, versions antigues, citacions dels Pares de l'Església...) i les seves característiques

Assumir els principis de la crítica textual: identificar els errors (involuntaris o voluntaris) del copista del text bíblic

Conèixer i usar els recursos necessaris per treballar el text bíblic: estudi de l'aparat crític i aplicació de les lleis de la crítica textual

La crítica textual (de textos antics) té dos objectius:

-posar en evidència la història del text (bíblic)

-restaurar, amb l'ús de tècniques adequades, el text (bíblic) quan està corromput.

Continguts

1. HISTÒRIA DEL TEXT BÍBLIC

1.1. Justificació i panoràmica general de la crítica textual

1.2. El text hebreu del Primer Testament

1.3. Les versions antigues (generalitats, implicacions)

1.4. El text grec del Nou Testament

2. CRÍTICA TEXTUAL

2.1. Teoria de la crítica textual

2.2. Introducció a la Masora de l'Antic Testament

2.3. Com llegir l'aparat crític d'un text bíblic

Metodologia i Avaluació

L'assignatura té 5 ECTS (=125 hores). Aquestes hores es distribueixen de la següent manera:

*Tasques d'interacció i comunicació a l'aula virtual (17%), que inclou tutories i activitats (10%), consultes al professor (2%) i les dues trobades presencials (5%).

*Estudi i treball de l'alumne (83%), que inclou l'estudi personal (48%) i la planificació, preparació i realització de les tutories i activitats (35%).

El curs comença el dissabte 24/02/2018 i les notes s'han d'entregar el dijous 28/06/2018. Per tant, disposem de 16 setmanes efectives (a finals de març cau Setmana Santa - Pasqua és el dia 01 d'abril).

A començament de curs triarem un text del Primer Testament i un del Nou Testament per treballar-los a classe. El Bloc 1 (HISTÒRIA DEL TEXT) exposarà la teoria general i tindrem a disposició els diversos testimonis documental dels textos bíblics per comparar-los entre ells. Amb el Bloc 2 (CRÍTICA TEXTUAL) entrarem de ple en el treball analític textual.

-L'avaluació és continuada en base a anar aplicant el Bloc 2 als textos escollits.

En concret les ACTIVITATS avaluadores seran:

-Transcriure i comparar (visualment) els testimonis textuais dels textos que hem escollit (competència 1)

-Classificar les diferències entre els testimonis textuais (competència 1)

-Aprendre i aplicar la feina dels masoretas sobre el text del Primer Testament (competència 2)

-Aprendre i aplicar la lectura dels aparats crítics en les edicions bíbliques modernes (competència 2)

Per acabar el curs, cada alumne presenta les conclusions d'un verset dels textos analitzats (competència 3).

-S'han de realitzar i superar almenys el 33% de les activitats. Això equival a superar com a mínim les activitats de transcripció dels textos, comparació, i classificació de les diferències entre testimonis textuais.

-Després de cada activitat es passarà als alumnes un informe amb les notes.

Bibliografia

—E. R. BROZMAN - E. J. TRULLY, *Old Testament Textual Criticism: A Practical Introduction*, Grand Rapids (MI): Baker Academic 1994.

—Natalio FERNÁNDEZ MARCOS, *Introducción a las Versiones Griegas de la Biblia* (CSIC, Textos y Estudios «Cardenal Cisneros» 23), Madrid 1979.

—Josep O'CALAHAN, *Introducción a la crítica textual del Nuevo Testamento*, (Instrumentos para el Estudio de la Biblia III) Estella: Verbo Divino 1999.

—C. D. PARKER, *An Introduction to the New Testament Manuscripts and their Texts*, Cambridge University Press: 2008.

—Stephen PISANO, *Introduzione alla critica testuale dell'Antico e del Nuovo Testamento*, Roma: PIB³1998.

—Horacio SIMIAN-YOFRE (ed.), *Metodologia dell'Antico Testamento*, Bologna: EDB 1994.

—E. TOV, *Textual Criticism of the Hebrew Bible*, Minneapolis: Fortress Press³2012.

—Reinhard Wonneberger, *Understanding BHS. A Manual for the Users of Biblia Hebraica Stuttgartensia* (Subsidia Biblica 8), Roma: PIB 1984.

—Ernst Würthwein, *The Text of the Old Testament*, Grand Rapids (Michigan): William B. Eerdmans Publishing Co. 1979 (= *Der Text des Alten Testaments*, Stuttgart⁴1973).

—Diccionaris i Enciclopèdies, en els articles corresponents: «El text de l'AT», «Versions antigues», «Crítica textual», etc.